

Duurzaam Nederland

Centrale uitgangspunten

- **DUURZAAM NEDERLAND (DN)**, introduceert een ‘Derde Dimensie’ in de Nederlandse politiek. De partij doorbreekt de gevestigde orde en ziet onder ogen dat onze cultuur voortdurend verandert in samenhang met de veranderende bevolkings-samenstelling. DN beseft dat de diversiteit vraagt om een andere denk- en werkwijze, die betere communicatie en een dialoog te weegbrengt, om het bindmiddel in de samenleving te versterken.
 - DN wil de politiek dichterbij de burgers brengen.
- De partij pleit voor (rechtstreeks) gekozen bestuurders zoals burgemeesters en de minister-president.
- **DUURZAAM NEDERLAND** streeft naar een alles omvattend duurzaam milieubeleid. Productie van afval moet met alle beschikbare middelen beperkt worden. Afval zal milieuvriendelijk, bij voorkeur in kringloopprocessen, verwerkt worden. Alleen de best mogelijke verwerkingsprocessen mo-

gen voor dit afval worden gebruikt. Indien er niet met spoed drastische maatregelen genomen worden, dreigt de mensheid de volgende eeuwwisseling niet te halen.

- DN wil elke burger aan op zijn gedrag aanspreken. Wij bieden geen ruimte voor generaliserend gedrag, waarmee een individu een gehele groep in een verdachte hoek zet. Naast individualisme is er respect voor datgene waarin het individu collectief gedrag wil vertonen in de groep waarmee hij/zij zich verbonden voelt. DN wil alle taboes bespreekbaar maken.
- DN wil vanuit een gelijkwaardigheidprincipe alle talenten optimale ruimte bieden, zowel van ‘nieuwe’ als van ‘oude’ Nederlanders.

Onderwijs

- Binnen de grootschalige massa van scholen ontbreekt het aan herkenbaarheid bij de deelnemers aan het onderwijs. Ook in het basisonderwijs zou het streven gericht moeten zijn op kleinschaligheid: het kind ver-

- dient een omgeving waarbinnen het duidelijk herkenbaar is en voldoende individuele aandacht krijgt.
- Bij de verbetering van de kwaliteit van het basisonderwijs lijkt de aandacht nogal eenzijdig gericht op de 'klassenverkleining'. Dit is mede oorzaak van het tekort aan groepsleerkrachten. Jaarlijks worden enkele honderden miljoenen euro's die bedoeld zijn om de achterstand van leerlingen weg te werken, op deze manier onvoldoende gericht en daarmee onvoldoende effectief gebruikt.
 - Voor de leerlingen met een voorschoolse achterstand kan een forse investering in voorschoolse educatie snel vruchten afwerpen, zowel in sociaal-pedagogisch als materieel opzicht. Dit zou al op korte termijn een besparing op extra personele inzet kunnen opleveren en daarmee ook een bijdrage leveren aan de verkleining van het lerarentekort.
 - Docenten moeten voortdurend ondersteuning krijgen om baanvaardig te blijven, zodat ze adequaat kunnen omgaan met de verscheidenheid en optimaal kunnen aansluiten bij de al aanwezige kwaliteiten van de leerlingen.
 - De vele leraren die nu in de WAO zitten of met pensioen zijn, moeten parttime leerkracht kunnen worden of voor speciale opdrachten ingezet kunnen worden.
 - De eenzijdige nadruk op de cognitieve aspecten benadeelt al die kinderen die van huis uit of door een handicap onvoldoende taalvaardig zijn. Er moet gezocht worden naar andere vormen van beoordeling die 'elders verworven competenties' tot hun recht doen komen.
 - De overheid moet investeren in multimediale leermiddelen die de belangrijkste inzichten en kennis beter bereikbaar maken, waardoor taal niet een onnodige belemmering is om tot kennisverwerving te komen.
 - DN vindt het niet verantwoord om kinderen al op 14-jarige leeftijd te laten kiezen voor een vakkenpakket of richting die de latere studiekeuze definitief bepaalt. Wat betreft de inrichting van het voortgezet onderwijs zou Nederland zich meer moeten oriënteren op modellen die binnen Europa in gebruik zijn. Het onderwijs in de moderne vreemde talen zou een grotere plaats moeten gaan innemen, in samenhang met een algemene tendens van meertalige leerlingen, mede in verband met een grotere mobiliteit binnen Europa. Meer scholen voor voortgezet onderwijs zouden 'nieuwe schooltalen' (bijvoorbeeld Spaans, Arabisch, Turks) moeten aanbieden, ook als examenvak naast de traditionele vreemde talen (Engels, Frans, Duits).
 - In het voortgezet onderwijs moet veel aandacht worden besteed aan de gevolgen van alcoholgebruik, drugsgebruik en roken.
 - Bij de voorlichting over gezondheid dienen de toename van het aantal abortussen bij jonge meisjes en de toename van seksueel overdraagbare aandoeningen ook aandachtspunten te zijn.
 - In alle groepen van het basisonderwijs moeten leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond - binnen getalsmatige grenzen - lessen in de eigen taal kunnen volgen, bijvoorbeeld binnen een 'verlengde schooldag'. Daarnaast zou - eveneens binnen getalsmatige grenzen - de thuistaal van allochtone leerlingen zonodig ingezet moeten worden om leerlingen te ondersteunen bij het bereiken van alle overige doelen van het basisonderwijs.
 - Aan ouders van niet-Nederlandse afkomst moet voorlichting gegeven worden over de positie van hun kinderen in de Nederlandse maatschappij. Ten behoeve van de integratie en hun kansen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat in Nederland geboren kinderen ook volledig in de Nederlandse samenleving opgroeien - en niet voor een aantal jaren daarbuiten.

Duurzaamheid: milieu

Milieu

- De Europese Unie oefent op Nederland veel druk uit in verband met het niet nakomen van afspraken met betrekking tot het milieu. Dit betekent dat we veel boetes krij-

gen en het schaadt ons imago. DN stelt voor een duurzaam milieubeleid te voeren zonder dat Nederland problemen verschuift naar onderontwikkelde landen. Een schoon milieu betekent een gezondere leefomgeving voor de huidige en de komende generaties, een betere voedselketen, een betere gezondheid en uiteindelijk ook minder uitgaven voor de gezondheidszorg.

- Nederland heeft de modernste technologie in huis om hoogproblematisch afval op een verantwoorde manier te verwerken en te recyclen. Bij de verwerking en vernietiging van hoogproblematisch afval dient er grootschalig gebruik te worden gemaakt van de beschikbare internationaal gepatenteerde 'Minimumstandaard-technologie'. Hiermee kunnen alle soorten hoogproblematisch afval, met uitzondering van radioactief afval, zodanig verwerkt worden, dat er vrijwel geen emissie naar lucht, water en bodem plaatsvindt. Het eindproduct is niet alleen onschadelijk voor het milieu, maar ook nuttig als grondstof. Deze technologie kan onder andere worden ingezet om de vele stortplaatsen in Nederland duurzaam te saneren. Ook de grote hoeveelheid vervuild haven- en rivierslib kan met deze techniek tot een onschadelijke grondstof voor b.v. bouw materiaal verwerkt worden.
- Uit talrijke gevallen is gebleken dat het achteraf opruimen van verontreiniging een veelvoud kost van maatregelen voor preventie.

Infrastructuur

- De Nederlandse infrastructuur en middelen van openbaar vervoer mogen niet aan het buitenland verkocht worden. Zij moeten eigendom van de Nederlandse staat blijven.
- Verkeersborden en -wetgeving moeten meer gericht zijn op de praktijk. Wij pleiten voor verkeersborden die verschillende snelheden aangeven voor slecht/donker weer en droog/helder weer. Er moet binnen de bebouwde kom waar mogelijk een 'groene golf' komen voor verkeerslichten en rotondes voor een betere doorstroming, alsmede drempels voor verkeersveiligheid.

- Mobiliteit is een recht. Dat betekent echter niet dat iedereen altijd en overal met de eigen auto kan rijden. Binnensteden moeten in de nabije toekomst op zijn minst autoluw worden. Vooral de fiets zal in de stedelijke gebieden de ruimte moeten krijgen. Er moet wel voldoende ruimte zijn voor het zakelijk verkeer, met name ook voor de voorradig van de winkels en andere bedrijven. Transferia met daaraan verbonden (pendel)vervoer naar de winkelcentra zal de lucht in de binnensteden schoner maken. Het openbaar vervoer vormt een basisvoorziening waarvoor de overheid verantwoordelijk is. Onderlinge verbindingen tussen stads- en streekvervoer (die als tram de binnenstad binnenrijdt) moeten de reistijd verkorten.
- Het gebruik van de auto in het woon-werkverkeer en in het recreatieverkeer wil DN ontmoedigen. Gebundelde deconcentratie wordt verder doorgevoerd. Iedere woonkern moet voldoende groot en geconcentreerd zijn om hoogwaardig openbaar (rail)vervoer als aantrekkelijk alternatief voor de auto rendabel te maken.

Natuur

- Nederland moet zeer omzichtig omgaan met de beschikbare ruimte. Groene gebieden dienen zoveel mogelijk ontzien te worden.
- Het behoud (en waar mogelijk de uitbreiding) van een natuurgebied als de Veluwe verdient veel zorg en aandacht. De rijksoverheid dient daarbij een coördinerende rol te vervullen.

Energie

- DUURZAAM NEDERLAND is tegen het opwekken en gebruik van kernenergie. Er moet meer gebruik worden gemaakt van mens- en milieuvriendelijke energie. Toepassing van duurzame energie willen wij flink stimuleren door overheidssubsidie.
- Verlaging van het energiegebruik is één van de speerpunten in het door DN voorgestane beleid.
- Op talrijke onderdelen van het overheidsbeleid zal energiebesparing van invloed zijn. Op zo kort mogelijke termijn zal de

productie van groene en duurzame energie de opwekking van vuile energie moeten vervangen. De productie van wind-, water- en zonne-energie moedigt DN sterk aan. Er zal een grootschalig onderzoeksprogramma moeten worden gestart om de overgang naar een 'Waterstof-economie' mogelijk te maken. Waterstof zal op de langere duur de enige toegestane brandstof moeten zijn.

- DN realiseert zich dat energieverbruik door de voorgestelde maatregelen in prijs zal stijgen, maar is ervan overtuigd dat de onafwendbare overgang naar een duurzame samenleving op de lange termijn ook financieel aantrekkelijker zal zijn dan het doorgaan met de huidige, verspillende energieconsumptie.
- Beleidsterreinen die vooral voor een op besparing gericht beleid in aanmerking komen zijn Verkeer en Waterstaat, Landbouw, Economische Zaken, Defensie, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

Duurzaamheid: Samenleving

Sociale mobiliteit en migratie

- Er zijn veel mensen als economisch vluchteling Europa binnengekomen. Preventief zouden de Europese ambassades in landen waar zij zijn gepositioneerd, taken moeten krijgen om te voorkomen dat een economisch vluchteling naar Europa komt. Zonder kapitaal, zonder inkomensbron heeft niet alleen dat individu een probleem, maar ook de samenleving waar hij/zij binnenkomt.
- De nieuwkomers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de integratie. Zij dienen zich optimaal in te spannen voor de beheersing van de Nederlandse taal en voor het begrip en de toepassing van de in Nederland algemeen gerespecteerde waarden en normen. De overheid dient hiervoor voldoende mogelijkheden aan te bieden.

Asiel- en vluchtelingenbeleid

- DN staat voor een realistisch asielbeleid, met identificatieplicht voor iedereen. Aan asielzoekers willen we de mogelijkheid bieden om tijdelijk zelf voor inkomen te zorgen of

een opleiding te volgen. Op deze manier krijgen zij een prikkel om een positieve bijdrage te leveren aan de opbouw van hun moederland. Dit bevordert tevens de integratie en drukt de kosten voor de staat (uitkeringen). DN wil een enkele status voor alle asielzoekers en streeft naar het afschaffen van langdurige bezwaarprocedures.

- Nederland moet economische vluchtelingen niet meer accepteren en echte vluchtelingen meer hulp bieden in de vorm van permanente verblijfsvergunningen, hulp bij het verwerken van trauma's en het regelen van huisvesting, scholing en werk.
- Waar dat mogelijk is, zullen vluchtelingen in de directe omgeving van hun moederland moeten worden opgevangen. Dat maakt het eenvoudiger om hen later te laten terugkeren en dit leidt ook tot lagere kosten, zodat het beschikbare geld meer effect sorteert.

Welzijn en ouderenzorg

- De reguliere en alternatieve hulpverlening moet worden geïntegreerd.
- DN pleit voor verscherping van toezicht op elke vorm van welzijnszorg door klachtenmelding via internet en een 0800 (gratis) telefoonnummer. We staan ervoor om werken in de zorg aantrekkelijker te maken voor met name direct verzorgend personeel.
- Ouderen wil DN zo lang mogelijk blijven betrekken bij de maatschappij, deels als vrijwilligers. Zo worden zij dan uit het isolement gehaald en kunnen zij een nuttige functie voor de maatschappij vervullen. Hun ervaring is goed bruikbaar bij het aanpakken van alle huidige problemen. Bovendien blijven ouderen die een actief leven leiden langer helder van geest, hebben minder gezondheidsproblemen en leven langer. Indirect wordt hierdoor ook op de kosten van zorg bespaard.
- In de ouderenzorg willen we meer plekken creëren bij de thuisopvang. Er dienen meer opvang- en zorgcentra te komen die dichtbij de ouderen zijn gevestigd. De mantelzorg en de familie zorg moeten meer gestimuleerd worden en ook erkend en beloond.

Emancipatie

- DN staat voor gelijke kansen voor iedereen ongeacht seksuele geaardheid, huidskleur of levensovertuiging. DN wil ervoor zorgen dat er geen achterstand ontstaat op jonge leeftijd: we pleiten voor meer voor-schoolse opvang. Mensen die in een achterstandspositie verkeren, willen we steun verlenen om hun kinderen een goede start te geven. Dezelfde mensen gunnen we een kans om hun positie te verbeteren (bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt, maar ook door toegang te geven tot kennis). Mensen met een achterstand in de beheersing van het Nederlands willen we adequate scholing bieden, ze uit hun isolement halen, de dialoog aangaan, de helpende hand bieden. We willen vrouwen stimuleren - ook in de politiek - hogere posities aan te nemen. DN gaat de strijd aan tegen discriminatie op welk gebied dan ook (door middel van voorlichting maar ook door sancties).
- Voor DN is respect voor de levensbeschouwelijke opvattingen van de medemens vanzelfsprekend.

Bestuur

- Duurzaamheid zal in de 21ste eeuw uitgroeien tot één van de belangrijkste randvoorwaarden van ons politieke denken en handelen. Om dat te bereiken moet duurzaamheid in het beleid van alle bestuurslagen een hoofdrol spelen, vergelijkbaar met die van financiën.
- Geen top-down-benadering, maar een interactieve en bottom-up-benadering van de burger door de overheid. De staat moet zijn verantwoordelijkheden actiever oppakken en zaken van algemeen belang niet aan het toeval en de economische ontwikkeling overlaten.
- DN wil de afstand tussen de overheid en de burger verkleinen. Daarbij moet de afstand tussen de Europese overheid en de EU-burger niet vergeten worden.
- DN is voorstander van directe referenda. Ervaringen in het buitenland tonen aan dat directe democratie goed werkt. Bij een correctief referendum dient een minimum aan-

tal handtekeningen worden vastgesteld en het resultaat dient bindend te zijn. De burger moet meer bij de overheidsmacht betrokken worden. Elk systeem moeten we geregeld controleren en evalueren.

- Een regeerakkoord hanteren als concept-wetgeving waarover debat in het parlement onnodig en ongewenst is, is in strijd met de grondbeginselen van de democratie
- DN wil het aspect 'duurzaamheid' ook gerealiseerd zien in het beleid van de overheid: een samenstel van onvoldoende door-dachte maatregelen en correcties daarop - zonder zorgvuldige evaluatie - verdient niet de kwalificatie 'beleid': het is een lappen-deken.
- De burger heeft recht op een betrouwbare overheid. Het in de willekeur van een bezuinigingsdrang (willen) afschaffen van een voorziening voor de lange termijn als 'spaarloon', doet afbreuk aan die betrouwbaarheid.

Economie en financiën

- Er moeten nieuwe op duurzaamheid gerichte economische visies en methoden worden geïntroduceerd. Het is onzinnig om welvaarts-groei gelijk te stellen met productiegroei. Onze milieuschuld aan toekomstige generaties groeit daardoor ieder jaar door. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) becijferde onlangs nog de totale milieuschuld in Nederland op circa NLG 40 miljard (!) (= • 18,15 miljard) per jaar, 5 % van het Bruto Nationaal Product, onderdeel van het Nationaal Inkomen. Deze kosten worden echter niet afgetrokken van de groeicijfers, maar alsmaar door-geschoven naar de toekomst.

Belastingstelsel

- De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.
- Er moeten meer selectieve milieueffingen komen. Milieuvriendelijke productie moet fiscaal worden beloond.
- Belasting innen over een uitkering is niet reëel. Je pakt met je linkerhand een deel terug van wat je met de rechterhand hebt

-
- gegeven.
- Om de grote verschillen tussen (naastgelegen) gemeenten tegen te gaan, dient de Onroerende Zaak Belasting (OZB) te worden geharmoniseerd binnen Nederland. Hierdoor zijn gemeenten niet meer in staat om de OZB-inkomsten als sluitpost op hun begroting te gebruiken en kan centraal het bezit (en dus ook de bouw) van huizen in bepaalde gebieden worden gestimuleerd of tegengegaan.

Inkomenspolitiek

- Inkomsten dienen naar redelijkheid gegeneerd worden. Topsalarissen en onevenredig hoge optieregelingen van bijvoorbeeld leden van een raad van bestuur, hoofd-directeuren en adviseurs moeten grondig herzien worden.

Nederland Kennisland

- Nederland moet zijn vooraanstaande positie in de wereld behouden c.q. verbeteren. Op vele terreinen vervullen wij een belangrijke rol, zoals op het gebied van de land- en tuinbouw, waterstaat, technologie (waaronder milieutechnologie) en delfstofwinning. Echter, onze export kan in het geding komen als wij geen duurzaam beleid voeren. Zo heeft bijvoorbeeld de agrarische export in de afgelopen jaren veel schade opgelopen. Inenting tegen mond- en klauwzeer moet opnieuw op de agenda worden geplaatst.

Midden- en kleinbedrijf

- Het Midden- en Klein Bedrijf (MKB) in Nederland heeft twee belangrijke (economische en maatschappelijke) functies. Enerzijds is het de banenmotor van onze economie, anderzijds is het MKB de buffer voor groei en krimp. Om deze belangrijke functies optimaal te kunnen uitvoeren, dient de administratieve last voor het MKB te worden verkleind..
- Daarnaast pleit DN ervoor om per (deel-)gemeente een ondernemersloket op te zetten als vraagbaak en verstrekker van vergunningen. Op deze wijze raken de betrokken ambtenaren meer geïnformeerd over de wensen van de ondernemers, zodat zij dit

kunnen dit vertalen in adequaat beleid. Dit vergroot de acceptatie vanuit de ondernemers. Ook kunnen op deze wijze milieumaatregelen effectiever worden uitgevoerd. Met name in de grote steden dient er per winkelgebied een winkelmanager te worden aangesteld. Deze moet de branchering in een winkelgebied beheren door strikte afspraken te maken met ondernemers, verhuurders en pandeigenaren. Zo kan een gezonde branchering ontstaan en leegloop worden tegengegaan. Hierdoor neemt de sociale cohesie in (de omgeving van) het winkelgebied toe, wat weer een aanzuigende en versterkende werking heeft op het winkelgebied.

Arbeid

- Werkenden en werkzoekenden moeten beloond worden en er moet een ontmoedigingsbeleid komen voor mensen met een uitkering die fysiek en mentaal in staat zijn om te werken. Gepensioneerden moeten het recht krijgen ingezet kunnen worden indien ze dit willen. Er moet een flexibeler pensioen komen. DN beschouwt werk als een fundamentele basis voor de ontwikkeling van de integratie en de emancipatie van de burger. Arbeidsparticipatie moet daarom veel aandacht krijgen. Werkloze jongeren moeten via een sterkte-zwakke-analyse optimaal kunnen aansluiten bij hun kernkwaliteiten. De jonge werkzoekenden moeten op verschillende trajecten ingezet worden om hen op de arbeidsmarkt te houden.
- DN wil passende arbeid en reïntegratieprojecten stimuleren voor mensen die ooit uit het arbeidsproces zijn gegaan of voor mensen die nog een link missen met de arbeidsmarkt, zoals de gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Ook willen we de trajectbegeleiding meer stimuleren om klantgerichtheid te bevorderen, zodat er meer resultaten geboekt kunnen worden. In de sociale activering moet meer geïnvesteerd worden en de positieve kwaliteiten van de werkzoekende moeten beter benut worden.

Projecten als 'Onbenutte Kwaliteiten' in Rotterdam geven goede hoop dat er ook voor mensen, voor wie de afstand naar de arbeidsmarkt in eerste instantie te groot lijkt, een goede oplossing te vinden is via sociale activering.

- De positie van uitzendkrachten moet verbeterd worden. Veel van de maatregelen die zogenaamd ter bescherming van de uitzendkracht zijn ingevoerd, werken averechts en maken het uitzendkrachten alleen maar moeilijker om aan werk te komen en werk vast te houden.

Sociale verzekering (WAO)

- DN wil het aantal WAO'ers terugdringen door de toepassing van doelmatige reïntegratietrajecten. De instroom in de WAO kan ook beperkt worden door hogere eisen te stellen aan het arbeidsverleden.
- DN streeft naar aangepaste scholing voor mensen met een achterstand.

Justitie en veiligheidsbeleid

- Op de uitvoering van de politietaken zou meer, democratisch geregeld, toezicht moeten plaatsvinden. Politie- en controle-diensten lijken soms een staat binnen de staat te worden, zonder merkbare controle van buitenaf.
- Het geregeld terugkerend appèl van politiediensten aan de medewerking van burgers, dreigt door het afnemend dienstbetoon en de toenemende kritiek op bejegening, steeds minder resultaat op te leveren. Jongeren dreigen op te groeien met een overwegend negatief beeld van de politie.
- DN wil meer politie 'op straat', met name 's nachts.
- Het veelvuldig seponeren van zaken door het Openbaar Ministerie, de heen-zending wegens cellentekort een vormfout, de lange tijd tussen misdrijf en veroordeling en het veelvuldig hanteren van milde taakstraffen, tasten het rechtsgevoel van de burger in ernstige mate aan.
- Op dit moment worden vanwege bureaucratische tekortkomingen in ons land de bestaande wetten onvoldoende gehandhaafd.

DN wil procedures vereenvoudigen en meer begrijpelijk maken voor de gewone burger. Er moet meer personeel worden opgeleid met name voor voorbereidende werkzaamheden die de procesvoering kunnen versnellen.

- Het gedoogbeleid moet sterk beperkt worden. Bij het 'lik-op-stuk-beleid' moet de delinquent zelf opdraaien voor de door hem of haar veroorzaakte schade.
- Vormfouten moeten hersteld kunnen worden. Er moet meer ruimte komen in de gevangenis en dat betekent dat we instellingen moeten creëren die goedkoper en eenvoudiger functioneren. Dus minder personeel en minder luxe. De gevangenis moeten aangepast worden om efficiënter te kunnen werken. Gevangenen zouden eventueel door bereikte resultaten van zelfstudies en het volgen van maatschappelijke scholing tijdens hun opsluiting privileges/luxe kunnen verdienen.

Veiligheid en preventie

- Een belangrijk item is het wegnemen van gevoelens van onveiligheid die leven bij veel mensen. Dit moet beginnen bij het huis en de buurt. Misdaadpreventie vergt al gauw een ander soort inzet dan die van buurtagenten.
- Terrorisme is onaanvaardbaar. DN vindt het echter een illusie dat terrorisme met geweld kan worden bestreden: wie geweld gebruikt tegen terrorisme, bestrijdt alleen de symptomen. Wanneer wij in onze wereld een duurzame vrede willen bereiken, zullen we de oorzaken van het (internationale) terrorisme moeten aanpakken. De mondiale tweedeling, de grote ongelijkheid tussen de rijken en de armen en de inmenging in buitenlandse aangelegenheden vormt een van de belangrijkste voedingsbodems voor het terrorisme.

Defensie

- DN acht het van belang de soevereiniteit van Nederland (en Europa) te bewaken. De democratie en de mensenrechten moeten beschermd worden. Wij moeten defensief

en niet offensief optreden. DUURZAAM NEDERLAND is tegen gebruik van kernwapens. Indien nodig, is DN voorstander van de inzet van de krijgsmacht bij de bestrijding van terrorisme.

Internationale betrekkingen

- Nederland moet zich actief blijven inzetten bij de uitvoering van vredesmissies van de Verenigde Naties en andere internationale organisaties. Investerings in onderhandelingen en diplomatie acht DN belangrijker dan investeringen in bewapening.
- Er moet op korte termijn een duurzame oplossing komen voor de spanningen in het Midden-Oosten.
- Nederland zal zich in het internationale overleg moeten inzetten voor de volledige uitvoering van de door de Veiligheidsraad aangenomen resoluties.
- De soevereiniteit van Palestina en Israël moet in onderlinge samenwerking worden gegarandeerd. Israël dient de sinds 1967 bezette gebieden integraal terug te geven.
- De toenemende globalisering met betrekking tot productie en distributie ontwricht regionale samenlevingen en het mondiale milieu. Onze buitenlandse politiek ondersteunt teveel de belangen van partijen die bijdragen aan deze globalisering.
- Het milieubeleid van de Verenigde Staten, of beter gezegd de afwezigheid daarvan, zal door Europa met alle middelen moeten worden bestreden. Indien de VS hierop geen stappen onderneemt, moet Europa geen medewerking verlenen op terreinen waar de VS steun voor haar beleid van Europa nodig heeft.

Ontwikkelingssamenwerking en welvaartsongelijkheid

- Het gaat erom de welvaartsongelijkheid structureel op te lossen. Voor een duurzame oplossing is het noodzakelijk dat iedereen in zijn eigen onderhoud kan voorzien; je moet geen vis vangen en weggeven, maar juist leren hoe zij zelf vis kunnen vangen.
- Er moet meer financiële hulp ter plaatse worden geboden. De UNCHR zou hierin

een controlerende taak kunnen hebben. Een nauwere samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken kan een positieve bijdrage leveren.

- Daar, waar in de Derde Wereld een succesvolle aanpak redelijk te waarborgen is, dient Nederland alles te doen om de huidige economische en politieke tweedeling ten opzichte van de westerse democratische wereld met gerichte projecten op te heffen. Er moet meer preventief gehandeld worden en niet achter feiten aangehouden worden.
- DN wil geld vrijmaken om armoede, hongersnood, ziekten en ander leed in de wereld te bestrijden. Een eerlijker verdeling van de welvaart in de wereld zal leiden tot minder geweld (terreur), oorlog en toestroming van vluchtelingen. Meer import van producten uit de ontwikkelingslanden zal dit eveneens stimuleren, net als het afschaffen van handelsquota, -embargo's en -barrières. Zo kunnen grotere afzetmarkten voor onze producten en die van de ontwikkelingslanden gecreëerd worden.

Europese Unie

- Regelingen en fiscale tarieven binnen de Europese Unie moeten meer op elkaar worden afgestemd. Een voorbeeld van gebrek aan afstemming op fiscaal gebied zijn de verschillen in de tarieven van brandstofaccijnzen tussen Nederland en de buurlanden.
- Bij het maken van nieuwe Nederlandse wetten regelgeving is het buiten de beschouwing laten van vergelijkbare bepalingen in andere lidstaten van de EU een vorm van nieuw provincialisme.
- De EU lijkt vooral een Europa van de producenten te worden. De belangrijkste kracht achter eenwording lijkt het creëren van markten voor de grote Europese producenten.

Gezondheidszorg

- De schrijnende wachtlijsten in de gezondheidszorg moeten zo snel mogelijk weggevoerd worden. Dit kan mede door een be-

tere afstemming en benutting van de financiële middelen. Een doelmatiger management en vermindering van de bureaucratie kan hieraan een bijdrage leveren. De mens als patiënt moet centraal staan en niet de organisatie. DN wil meer aandacht en middelen geven aan het uitvoerende personeel.

- Nederland heeft een groot tekort aan artsen, veroorzaakt door jarenlange misplaatste beperking van de instroom van studenten geneeskunde. Die beperking dient zo spoedig mogelijk te worden weggenomen.
- DN is voorstander van een basisverzekering zonder risicoselectie en met premie naar inkomen.
- Gemiddeld heeft maar een klein deel van de gezondheidsproblemen te maken met erfelijke factoren en een groot deel met externe factoren als voeding, leefomgeving en milieu. DN pleit ervoor dat de burger goed geïnformeerd wordt over de kwaliteit van het voedsel. Gezond voedsel moet als zodanig herkenbaar zijn. Voorlichting over gezonde voeding, in het onderwijs en via de media, is van groot belang.

Verslavingsproblematiek

- Verslaving beschouwen wij als een ziekte, verslaafden zijn dus patiënten. Deze patiënten vormen door hun gedrag een gevaar voor zichzelf en in veel gevallen ook voor anderen. Dat geldt voor bijna alle vormen van verslaving, variërend van gokverslaving tot alcohol- en drugsverslaving. Gedwongen ontwenning in combinatie met sociale begeleiding kan hierbij ter wille van zowel de samenleving als de verslaafde een aangegeven middel zijn.

Agrarische sector

- Een schoner milieu betekent een gezondere leefomgeving, een betere voedselketen en dus ook relatief minder uitgaven voor gezondheidszorg. Een onderdeel hiervan is ook een schoon en kleinschalig land- en tuinbouwbeleid (Deltaplan) met als resultaat kwalitatief beter voedsel.
- * De biologische land- en tuinbouw moet worden gestimuleerd. De EU-subsidies dienen gericht te worden op duurzame productie in land- en tuinbouw. Het huidige stelsel leidt slechts tot overproductie.